

Datum
2020-04-09
Ert datum
2020-02-03

Dnr
2020/94
Er ref
Fi2020/00389/S1

**Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm**

E-post: fi.remissvar@regeringskansliet.se

Ang. Rut-utredningens delbetänkande "Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget", SOU 2020:5

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) har granskat förslaget att utöka antalet ruttjänster och höja taket för rutavdraget.

Tillväxtanalys avstyrker en utökning av ruttjänsterna samt ett höjt tak för rutavdraget. Sammanfattningsvis anser Tillväxtanalys att utredningen inte visar att de samhällsekonomiska vinsterna överväger kostnaderna. Framför allt då det av utredningen inte framgår att förslagen i tillräckligt hög omfattning bidrar till att uppfylla målen för insatsen, det vill säga 1) leder till att ersätta sådant arbete som hushållen annars skulle ha utfört själva, eller köpt svart, med köp av vita tjänster, eller 2) leder till en påtaglig ökning av sysselsättningen i gruppen arbetslösa eller bland personer som annars har en svag anknytning till arbetsmarknaden. Det finns också en betydande osäkerhet beträffande rimligheten i utredningens antagande om omfattningen på det ökade arbetsutbudet hos köpare av tvätteritjänster till följd av förslagen.

Tillväxtanalys instämmer i utredningens bedömning att förslagen innebär att efterfrågan på tjänsterna och sysselsättningen i de berörda tjänstesektorerna kommer att öka, och att det framför allt kan antas gynna småföretagens tillväxt. Det sker dock till priset av en betydande direkt kostnad för ökade skatteutgifter för staten. Det finns också en risk för att den ökade efterfrågan på arbetskraft i de subventionerade branscherna inte leder till en varaktig ökning av sysselsättningen i ekonomin som helhet.

Resultaten av Tillväxtanalys studier av branschspecifika skattesubventioner

Tillväxtanalys bedrev under 2018-2020 ett ramprojekt om subventioner genom skattelättnader som riktas mot specifika branscher. Syftet var att ge en bild av hur sådana subventioner påverkar de utpekade branschernas utveckling med fokus på de näringspolitiska målen. De reformer som vi studerade inom projektet var rut-

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Östersund
Postadress
Studentplan 3 831 40 Östersund
Besöksadress
Studentplan 3, Östersund

Stockholm
Postadress
Studentplan 3 831 40 Östersund
Besöksadress
Torsgatan 11, plan 4

Kontakt
010-447 44 00
info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164

och rotavdragen samt nedsättningen av mervärdesskatten för restaurang- och cateringtjänster.¹

Våra utvärderingar och kartläggningar visar en positiv sysselsättningseffekt för samtliga reformer. Utvärderingarna visar även på positiva och signifikanta effekter på andra studerade utfall för företagen: omsättning, lönesumma, arbetsproduktivitet, vinstmarginal och överlevnadsgrad. Dessa positiva resultat är dock förknippade med relativt stora direkta kostnader för staten, om man ser till skatteutgifternas storlek.²

Om ett företags tjänster subventioneras är det inte förvånande att både företagets omsättning och sysselsättning ökar. För att bedöma hur effektiv en reform är för samhällsekonomin i dess helhet behöver man emellertid bland annat analysera i vilken omfattning sysselsättningsökningen tränger undan sysselsättning i andra delar av ekonomin.

Ett viktigt mål för rutreformen är att möjliggöra för fler korttidsutbildade att lättare kunna ta sig in på arbetsmarknaden. Våra studier visar dock att cirka 60 procent av de anställda i rutföretagen hade inkomst från arbete året före anställningen i rutföretaget, och att rutbranschen inte i högre grad än tjänstesektorn i övrigt anställer individer med kort utbildning.³

Förväntade effekter av förslagen

Enligt de riktlinjer för skattepolitiken som en majoritet i riksdagen har ställt sig bakom ska skattepolitiken, förutom de rent fiskala målen, stödja utvecklingen mot en ökad produktivitet och ett ökat antal arbetade timmar i ekonomin, samt bidra till skapandet av fler jobb och till goda villkor för företagen.⁴ Utredningens förslag kan antas bidra till en ökad efterfrågan på både befintliga och tillkommande tjänster, och till en ökad omsättning och tillväxt i företag som tillhandahåller dessa tjänster. Det i sin tur kan antas bidra till en sysselsättningsökning i de subventionerade branscherna.

Det finns dock betydande osäkerhet i rimligheten i de antaganden som ligger till grund för utredningens förslag och konsekvensberäkningar. Framst gäller det antagandena i fråga om förväntade sysselsättningsökningar. En risk med utredningens förslag är att hushållen visserligen ökar sin konsumtion av subventionerade tjänster men samtidigt minskar sin konsumtion av andra osubventionerade tjänster. En sådan efterfrågeförflyttning begränsar sysselsättningsökningen.⁵

¹ Tillväxtanalys (2020) Skattesubventioner riktade till branscher – vad ger de för sysselsättningseffekter? Rapport 2020:01.

² Tillväxtanalys (2020) s. 22.

³ Tillväxtanalys (2020) s. 19 f.

⁴ Prop. 2014/15:100 (kapitel 5), bet. 2014/15:Fi20, rskr. 2014/15:254.

⁵ För en diskussion om priselasticitet och förväntningar på hur hushållens konsumtion förändras när priset på en tjänst förändras se SOU 2011:70 *Sänkt moms på vissa tjänster?* och Assarsson (1997). Efterfrågan på tjänster i Sverige. Beräkning av efterfrågeelasticiteter och sysselsättningseffekter. Bilaga 2 till SOU 1997:17 *Skatter, tjänster och sysselsättning*.

Datum
2020-04-09

Dnr
2020/94

Förslagen medför vidare gränsdragningsproblem gentemot näraliggande tjänster. Som ett exempel kan nämnas förslaget att rutavdraget ska omfatta vattentvätt men inte kemtvätt, vilket med all sannolikhet innebär att efterfrågan på vattentvätt delvis ökar på bekostnad av kemtvätt, då dessa tjänster i vissa fall är nära substitut. Även detta begränsar sysselsättningseffekten av subventionen.

Vi vill också lyfta fram att de gränsdragningsproblem som förslagen för med sig riskerar att försvåra för företag att navigera i systemet. Det försvårar även framtida möjligheter att genomföra uppföljning och utvärdering av reformen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören. Analytikern Maria Nordin Skult har varit föredragande. I ärendets handläggning har även avdelningschefen Håkan Gadd och analytikern Anne Kolmodin deltagit.

Sonja Daltung
Generaldirektör